

TISZÁNTÚL

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétéfői és
ünnepek utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 6.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó
hivatalhoz intézendők.

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre ..... 16 kor.
Negyedévre ..... 4 "
Helyben házhoz hordva:
Egész évre ..... 20 kor.
Negyedévre ..... 5 "
Vidékre postán szállítva:
Egész évre ..... 24 kor.
Negyedévre ..... 6 "
Egyes szám ára 6 fillér.

XIX. évfolyam 153. szám.

Nagy-Várad.

Szombat, 1913. július 5.

Közjog vagy közgazdaság.

Azt hisszük, rövidesen el kell dőlnie annak a fontos kérdésnek, hogy vajjon Magyarország lakói, az osztrák nagyiparosok és pénzbarók szájaize szerint rendezik-e be életviszonyaikat, vagy pedig azon a becsületes közgazdasági alapon, melyet az agrárprogram határol körül s amelynek megvalósításánál nem az a fő cél, hogy néhányan milliomosokká hizzanak fel, hanem az ország minden egyes lakója megtalálja azt az anyagi és erkölcsi jólétet, amit a maga becsületes munkájával kiérdemel.

A folyton nehezebbre váló viszonyok sürgetik ennek a kérdésnek megoldását, hiszen az ország lakosságának tulnyomó nagy részét alkotó földmivelő nép már annyira roskadozik mindenféle teher alatt, hogy maholnap igazán eljut a teherviselés legvégső határához s ennek dacára a Lajtán tuli nagyiparosok és kereskedők s annak magyarországi megbizottai, a mi derék merkantilistáink minden áron balkáni élő által, argentinai hussal akarják minduntalan boldogítani a magyar népet, teljesen figyelmen kívül hagyva azt a körülményt, hogy az élő állat és husbehozatal a magyar mezőgazdaságnak jövedelmezőségét, lételemait támadná meg.

Itt a legfőbb ideje tehát annak, hogy a magyar földmivelő népnek teljesen kinyíljon a szeme s lássa, hogy mely oldalról várhat boldogulást. Ugy-e, ha felül azoknak a hamis jelszavaknak, a melyeket demokratikus köntösökben bocsátanak szélnek, vagy pedig segít minden

erejével megvalósítani az agrárprogramot, amely amellet, hogy a földmivelő nép anyagi és erkölcsi jólétét munkálja, egyuttal fokozott mértékben adja meg mindazt az iparosnak, kereskedőnek, a hivatalnoknak stb., ami őt jogosan megilleti. Nem egyoldalú osztályprogram az agrárprogram, hanem az egész nemzet életviszonyaival számoló társadalmi és gazdasági program, mérföldmutatója a magyar nemzet társadalmi és gazdasági boldogulásához vezető utnak.

Ezzel szemben azok, akik a Lajtán tuli nagy tőkésék jelszavait sajátítják ki s azok megvalósítása érdekében dolgoznak, hamarosan elfognak jutni oda, ahova Kolonács akarta vinni a nemzetet, t. i. egyikét pénztözsér kivételével koldussá lesz mindenki ebben az országban, akkor aztán kereshetjük azt a sokat emlegetett szabadságot, egyenlőséget, testvériséget, nemzeti függetlenséget a tengerentúl Kanadában, vagy még annál is messzebb, mint ahogy magyar véreink igen jelentékeny része már elindult oda mindezt megkeresni, feltalálni.

Tudjuk mi nagyon jól, hogy mi rejtőzik az osztrák nagytőkésék kivánságai mögött. Tudjuk azt is jól, hogy minálunk minden agrárellenes mozgalmat milyen pénzzel szítanak, kiknek anyagi segítségével bonyolítanak le.

Ma már egész szemérmetlenül garázdálkodnak azok, akik közjogi és külpolitikai balsikereket akarnak kifoltozni a magyar földmivelő nép bőrével. Ezeknek az uraknak minden eddiginél erősebben kell oda kiállítani. Hátrább az agarakkal, min-

den eddiginél fényesebben kell bizonyítani, hogy az ország lakosságát alkotó földmivelő nép a mezőgazdasági termelés védelmét csorbítani nem engedi s ennek a védelemnek erősítése érdekében ha kell, nem csak társadalmi és gazdasági, hanem törvényhozási szervezkedésre is vállalkoznak. Megakarjuk mutatni azt is, hogy nemcsak a köznépi élet mezején tudunk az agrárprogram mellett harcoló csapatokat szervezni, hanem mindenhol, mert az agrárprogram az igazi nemzeti program, az egész ország boldogulásának az iránytűje.

Andrássy új pártja. Nagy a csend és az unalom s politikában. Andrássy párialkritikai akcióján kívül nincsen semmi figyelemreméltó esemény. A ma politikája áthelyeződött Tiszadobra. Andrássy tiszadobi kastélyának kilincsét kézről-kézre adják a politikusok.

Az új párt, amint az előjelekből ítélhető, nagyon előkelő elemeket és kapacitásokat fog tagjainak vallani. Szóval olyan lesz az Andrássy-párt, mint a csengő arany: értékes, de közkézen kevés forog belőle.

Az egyesült függetlenségi pártban népgyűlések mellett, az intenzív belső szervezést szorgalmazzák. A nyár folyamán több nagyobb vidéki városban tartanak népgyűlést, ősszel pedig erőteljes akciót indítanak elveik érdekében.

Az új belügyi államtitkár. Bárány Perényi Zsigmondot, Máramarosmegye volt főispánját a király a belügyminiszterium politikai államtitkárává kinevezte. Az erről szóló királyi kézirat a hivatalos lap vasárnapi számában fog megjelenni.

Főraktár:

Nagy-Várad
Kossuth Lajos-u.
FEKETE SAS
épületben.

Turul-cipő

Elsőrangú, elegáns és jutányos.

Főraktár:

Nagy-Várad
Kossuth Lajos-u.
FEKETE SAS
épületben.

Az új Balkán háború.

A bolgárok megverték a szerbeket.

A Balkánon, ahol újból lobot vetett a háborúnak a véráztatta hamvak alatt parázsló üszke, minden rémségével áll már a harc. A koncon összemarakodott balkáni testvérek harcaiba tegnap óta egy új hang is beleszólt: Románia kimondta a döntő szót, mozgósított. Az egyesült balkáni hadak már az egész vonalon indulásra készek Bulgária ellen, amely az ellenséges gyűrűtől szorongattatva ma már megkezdi a komoly hadműveleteket. Sietve kell levernie Szerbiát és Görögországot, hogy aztán egész erejével a hátulról támadó Romániára vesse magát.

*

A balkáni eseményekről a következő tudósítások szólnak:

Bulgária hadműveletei.

Szófia, jul. 4.

A Bulgária részéről Szerbiának és Görögországnak az ellenségeskedések beszüntetésére adott határidő tegnap este hat óra körül lejárt. Bulgária a komoly hadműveleteket csak most fogja megkezdeni.

Bulgária Oroszországhoz.

Frankfurt, jul. 4.

A Frankfurter Zeitung-nak jelentik Szófiából:

A bolgár kormány táviratilag fordult Pétervárhoz azzal a kéréssel, hogy szólítsák fel a szerbeket és görögöket az ellenségeskedések 24 órán belüli beszüntetésére, mert ellenkező esetben Bulgária kényszerítve lesz a hadüzenetre.

Megsemmisítő szerb vereség.

Bécs, jul. 4.

A Reichsport jelenti Szófiából: A szerb hadsereg a Mofcsepolje mezőn megsemmisítő vereséget szenvedett.

Küzdelem Szalonikiért.

Szófia, jul. 4.

A bolgár csapatok sikeresen folytatják az előrenyomulást Szaloniki ellen. A görög csapatok, amelynek egy része a bolgárokat föl akarta tartóztatni, ma megkezdte a visszavonulást.

Athén, jul. 4.

Megerősítik, hogy a bolgár hadvezetőség Szaloniki megostromlását tervezi. A görög csapatok portyázása alkalmával a görög balszárny jelentékeny bolgár hadierőre bukkan. Minden kétségen felül áll, hogy a bolgár hadvezetőségnek legfőbb célja, hogy Szalonikit bevegye. Ezt a föltevést megerősíti Szaszanov bolgár főparancsnok legutóbb tett nyilatkozata is, a melyből minden kétséget

kizáróan meg lehet állapítani, hogy a bolgárok Szaloniki ellen nagy támadást készítenek elő.

Görög siker.

Athén, jul. 4.

A görög hadsereg elfoglalta Gyevgyelit és Kilkiszt. Gyevgyeli régebben a szerbek birtokában volt s ezektől a bolgárok foglalták el.

Románia beavatkozása.

Páris, jul. 4.

Miként a *Matin* értesül, a külügyminiszteriumban Franciaország és Oroszország tényleg nagy szerepet játszottak a legutóbbi eseményekben, melyek Románia mozgósítására vezettek. A bukaresti francia és orosz követ fellépésénél az a cél volt irányadó, hogy Románia beavatkozásával megmentsék a Balkán békéjét.

Románia ezzel nem közeledett a harmas entente-hoz. Ha Románia csupán saját érdekeit tartaná szem előtt, akkor megelégednék a követelt terület megszállásával, a mozgósítás azonban azt jelenti, hogy Románia a testvérharc megakadályozására hajlandó a további és súlyosabb áldozatokra is.

A mozgósítás kihirdetése.

Bukarest, jul. 4.

Ágyudörgés és dobpergés figyelmeztette ma reggel a népet az általános mozgósításra. Minden faluban felolvasták a király rendeletét és a tartalékosok azonnal siettek illetékes parancsnokságuk felé. A hivatalos sajtó fenyegeti Bulgáriát, hogy az esetben, ha nem teljesíti Románia követeléseit, Románia sokkal szigorúbb rendszabályokat is tud alkalmazni, mint a csendes semlegeségét.

Egy millió a bolgár kincstárnak

Zimony, jul. 4.

Ide a pályaudvarra tegnap egy vasuti kocsis érkezett, a melyben bolgár számlára Körmöcbányán vert egy millió darab ezüstpénz van. A bolgár kormány kérésére ezt a kocsit Zimonyban visszatartják, mert attól lehet félni, hogy Szerbián vagy Románián át való szállítása közben lefoglalhatnák.

Bulgária alkudozik Romániával

Bukarest, jul. 4.

Politikai körökben még nem adták fel a reményt, hogy sikerülni fog Románia és Bulgária között megegyezést létesíteni. Ebben az esetben Bulgária és Szerbia is könnyebben megegyezhetnek. Ha azonban a béketárgyalások meghiusulnak, akkor Románia nem fog megelégedni a Turtucujától

Balesikig húzódó területtel, hanem azt fogja követelni, hogy Bulgária és Szerbia mondjanak le Macedóniáról és adjanak autonómiát a tartományoknak.

A háború veszteségei.

Belgrád, jul. 4.

Belgrádi katonai körök véleménye szerint a testvérháborúban eddig a szerbek 7000, a bolgárok pedig 23.000 embert vesztek. Ez a belgrádi vélemény azonban valószínűleg túlzás a bolgárok kárára és természetesen a szerbek javára.

Egyesület

a nemzetiségi izgatás ellen.

Tegnap a fővárosban megalakult egy új szövetség, amely az *Országos Magyar Népművelődési Egyesület* elnevezést választotta címéül. Ebben az elnevezésben azonban nincsen meg az egyesülés igazi, fontos célja: az, hogy *harcot kezd a nemzetiségi agitátorok romboló és kárhozatos munkájával szemben.*

Ma délelőtt tíz órakor tartotta alakuló gyűlését az új egyesület, amelynek díszelnökségét Jankovich Béla dr. közoktatásügyi miniszter vállalta. A gyűlésre az ország valamennyi nemzetiségilakta vidékéről elküldötték képviselőjüket a középiskolák diákjai, továbbá a Széchenyi-szövetség, a Szent Imre-kör tagjai.

A régi képviselőház tanácskozó termében délelőtt tíz órakor nyitotta meg az alakuló gyűlést *Fábián Aladár* egyetemi hallgató.

A megnyitó beszéd után Rákosi Jenő emelkedett szólásra, akit az egyesület küldöttségben kért meg az ünnepi beszéd mondására.

Beszédét ezzel végezte:

— A mi nemzetiségeinknek nemcsak kötelességük, de becsületük is diktálja, hogy ezt elismerjük és hálásak legyünk a magyarság iránt. Mi nem követeljük és ez fölösleges is volna, hogy lemondjanak nyelvükről, vagy fajtájuk szeretetéről, csupán azt követeljük, hogy aki jó tót, legyen jó magyar is és éppen így a román, a szász, a rutén, meg a többi nemzetiségi polgára az országnak. Ami egyébként nem ritkaság, mert magam jártam a felső vidéken, ahol számtalanszor kaptam tőle azt a feleletet, hogy: *magyar vagyok*, amikor megkérdeztem tőle, miféle. És éppen ilyen választ kaptam délvideki sváboktól is.

— Küzdenünk kell a nemzetiségi agitáció ellen, de nem az erőszakkal, hanem a kultúra fegyverével. Ragadjuk kezünkbe a tudás szövetségét és vigyük oda azokra a legsötétebb helyekre, ahol a nemzetiségek legműveltebb rétege található. Ha kezünkben a fáklya, fejünkben a tudás és szívünkben a szeretet, nem kell attól félnünk, hogy nem a miénk lesz a teljes győzelem.

Ezután megtörtént a választás: díszelnökké Münnich Kálmán udvari tanácsost, az iglói kerület képviselőjét, elnökké pedig Rákosi Jenőt választották meg.

Ezzel az alakuló gyűlés véget ért.

SÉRVKÖTŐK, HASKÖTŐK

méret szerint felelősség mellett már 2 kor.-tól kezdődő árban készíttetnek

Fehér János kötszer gyárában (Rákóczi-ut, Bémer-tér.)

ahol óriási választékban kaphatók: Irigátorok, fecskendők, gumiharisnyák, szuszpenzoriumok, gumi-lepedők, vatta és mindenféle **szülészeti és betegápolási cikkek.**

Mentőszekrények nagy raktára, múlábak, támgépek, miderek jutányos árban és kitűnő kivitelben készíttetnek. Telefon 419.

Öngyilkos tüzérkapitány.

Scherb Hugó föbelötte magát. — Meghatóan bucsuzott feleségétől. Az öngyilkosság oka.

Alig ült el a Preisz eset izgalma, ismét felzug a társadalmi élet vizein egy szomorú tragédia. A beteg társadalom minden külső csillogása, rendezetlensége ekkor bukkan fel, ekkor érezzük legjobban a harmonikus élet áldását.

Valahányszor egy-egy emberexistencia roppant össze, valahányszor egy ember lép ki a sorból, mindannyiszor feltör a megdöbbenés moraja. Ki a hibás? A rend, az élet, az ember vagy a viszonyok sajátságos alakulása? Minden egyes tragédiánál rendszeresen homály fűdi ezt az okot, hiszen minden ember élete különböző. Azonban végső eredményképpen nem lehet mást leszögezni, mint azt, hogy megfutottak az élet elől; nem bírták el a vihart.

Tehát legjobban mindig az ember a hibás, aki rosszul rakja le boldogulása alapjait. Szilárd alap nélkül minden épület összedől.

Scherb Hugó tüzérkapitány, aki tegnap délelőtt a tüzérlaktanyában föbelötte magát, ilyenről ír abban az egyetlen levélben, amelyet felesége számára hagyott hátra. A tüzérkapitány tragikus öngyilkosságáról a következő részleteket sikerült megtudnunk:

A kapitány.

E sorok írója látásból nagyon jól ismerte Scherb Hugót. Rendszeresen találkoztunk a déli villamosban. A kapitány jött a tüzérlaktanyából az aradi-uti villamossal s a Gerliczy-utcánál leszállt. Itt lakott az 1. szám alatt a gyönyörű földszinten. Komoly, szótalan, hideg embernek látszott, cvikkere mögött kis kék szeme villogott.

A kalauz mindig üdvözölte; bágyadt kézmozdulattal fogadta s látszott elmélyedt viselkedésén, hogy amint ott áll mellettünk a roharó villamosban, valami nagy titokzatos gondolat gyötri. Ki sejtje azt, hogy mit terveznek az emberek magukban? . . .

Tegnap reggel 8 óra előtt ment el hazulról. Inspekciós volt a kaszárnyában. A tiszt szolgának megmondotta, hogy jelentse őnagyságának ha felkél, hogy ő már elment.

A kaszárnyában eldeffilrozta a kivonuló századokat, aztán visszavonult szobájába. Izgatott volt, az őrmester sok aktát tett elé.

— Adja felét holnap, mondotta idegesen.

Egyedül akart maradni. Kilenc óra után kiment. Teljesítette az utolsó kötelességét. Végig sétált a kaszárnya szobáin, megvizsgálta a főbejáratot s aztán visszavonult.

Az öngyilkosság.

Meglehetősen néptelen volt a kaszárnya, amikor féltíz tájban egy hatalmas revolverlövés hallatszott ki az udvarra. Két tiszt sietett át az udvaron, hirtelen megálltak és izgatottan futottak az inspekciós szoba felé.

A legközelebbi szoba ügyeletesen már fogadta őket és jelentette:

— Scherb százados véres fejjel fekszik a padlón.

Nyomban hívták telefonon az ezredorvost. Scherb a szolgálati revolverrel homlokra lötte magát, a golyó befuródási helyén csontszilánkok állottak ki s a vér erősen ömlött. Az orvos látta, hogy menthetetlen. Beszállították a csapatkórházba, ahol nem tért eszméletéhez.

A kórházban déli fél tizenkettőkor megoperálták. De már ez sem segíthetett. Háromnegyed 2 órakor Scherb Hugó meghalt.

Az utolsó levél.

Munkatársunk felkereste a délután folyamán özv. Scherb Hugónét. A barna asszony egyike a legünnepelebb szépségeknek, elegáns alak, gyönyörű kék szemei vannak. Négy éve esküdött meg Scherb kapitánnyal s azóta a legnagyobb boldogságban élnek. Nagyon szerették egymást, hisz katonák között ritka a rossz férj. Egy gyermekük van, az is még csak egy éves.

Az üveges ajtó jobb oldalán réztábla csillog.

Hauptmann
HUGO SCHERB

Egy szolga nyit ajtót s már mondani akarja, hogy:

— A nagyságos asszony nem fogad senkit, —

mikor megjelenik Moskovics Miksáné alakja.

— Ujságíró ugye?

— Igen, nagyságos asszonyom.

— Jaj, nem szeretik, hogy annyit zaklatják őket.

— Csak egy-két szót szeretnék a tragédia okáról. Mi lehetett az oka?

Moskovicsné zavarban van. Ő egyike az asszony legjobb barátnőinek, sokszor ültek az Emke csillogó tükörablakai mögött, nem akar beszélni, mert tudja, hogy árt minden szavával.

— Talán esetleg Lugossy ezredeshez fordulhatna. Ő mondhatna valamit. Nem köti semmi.

— De nagyságos asszony tudhatja legjobban. Hiszen őnagysága mellett van reggel óta.

— Ő igen. Éppen most olvasom fel neki az ura utolsó és egyetlen levelét. Betege az esetnek. Sokat sir. Nem tudom vigasztalni. És nem akar fogadni senkit.

A bonne behívja. A kapitány felesége érdeklődik, hogy kivel beszélget. Kérem őnagyságát, hogy adja ide a levelet, amely rávilágíthat a kapitány kuszált lelkére s táján megmagyarázza titokzatos tettét.

— Nem lehet. Nem adja.

— Akkor legalább tessék elmondani, hogy mi van benne.

Kétszer megy be a hálószobába Moskovicsné és másodszorra sikerült kieszközölnie az engedélyt az özvegytől.

— Azt írja, hogy rettenetes zavarban volt, nem tehetett másképp. Az anyagiak . . . Nagyon kéri a feleségét, hogy bocsásson meg neki tettéért. Azután nagyon megható hangon bucsuzik hitvesétől s boldog életet kíván neki és gyermekének.

Eddig van. Tehát ő maga mondja, hogy az anyagi gondok kergették halálba. Szegény cifra nyomorúság . . .

Scherb Hugó holttestét vasárnap temetik el katonai pompával.

Mibe kerül a városnak a vasuti üzletvezetőség?

Arról van szó, hogy a Nagyvárad városának megígért vasuti üzletvezetőséget ideiglenesen már az 1914. év őszén felállítsák, vagy várjanak vele, míg az üzletvezetőség részére szükséges palotát felépíti a magyar államvasutak igazgatósága, ami a legjobb esetben is igénybe vesz három évet.

Nagyvárad városának eminens érdeke, hogy a vasuti üzletvezetőséget, habár ideiglenesen is, mielőbb felállítsák, még nagyobb áldozatok árán is, mert hát — ami biztos, biztos.

A magyar kir. államvasutak igazgatósága és Nagyvárad városa között létrejött megállapodás szerint, a palota felépítéseig, de legkésőbb 3 évig, a város köteles az üzletvezetőség részére helyiséget adni, évi 20000 korona összeg ellenében, továbbá az első három évben a város gondoskodik a mintegy 180 tisztviselő megfelelő lakásáról, az illetők részére járó lakbérek ellenében.

Mivel a városi tanács már most gondoskodni akar mindezekről, hogy a jövő év őszén az ideiglenes felállítás akadályokba ne ütközzék, tárgyalta a kérdést.

Ugyanis Darvassy Lajos és társai felajánlották a Gerliczy-utca közelében levő három nagy bérházat évi 36000 korona évi bérért . . .

Ennek az ajánlatnak kapcsán referálta az ügyet az állandó választmány tegnapi ülésén Lukács Ödön tanácsnok. A 36000 korona bér mellett még az átalakítások is néhány ezer koronát igényelnek, a tisztviselők lakásánál szintén mintegy évi 10000 korona hozzájárulás esik a városra, vagyis egy összegben a három éven át, évenként 58000 korona kiadása lenne a városnak, amelyből 20000 koronát a máv. fizet, tehát évenként 33000 korona terhelné Nagyvárad városát.

Lukács Ödön tanácsnoknak az a véleménye és javaslata, hogy ezen összeget a három éven át évenként iktassák be a város költségvetésébe, ami ugyan 2 százalék köz-

Tavaszi és nyári a legszebbek Reinnál
amerikai cipők Telefon 10-74. Rákóczi-ut.

költő emelést okoz, azonban 3 év múlva ez a kiadás megszűnik.

Gerő Armin helyesebbnek vélné, hogy a három évi összeget mint annuitásos kölcsönt vegye fel a város és csak az annuitást iktassa be a költségvetésbe, tekintettel a mostani különben is nehéz pénzügyi viszonyokra.

Szűcs Géza főszámvevő csak is azt a módozatot tartja keresztülvihetőnek, amelyet Gerő javasol. Teljesen képtelenség, hogy pl. a jövő évi költségvetésbe egy összegben 33000 korona kiadást iktassanak be. A jövő év úgy is nagyon meg lesz terhelve.

A tanács többsége végre is a mellett döntött, hogy a Lukács Ödön indítványának elfogadását javasolja a csütörtöki közgyűlésnek.

A törvényhatóság azonban valószínűleg a főszámvevő álláspontját teszi magáévá.

Bartha Béla végleg elmegy Nagyváradról.

A nagyváradai rendőrség ismeretes botránya immár ott tart, hogy második áldozata is fel van függesztve állásától. Egyszerre két rendőrkapitányt helyeztek aktivitáson kívül, ami semmi körülmények között sem mondható kedvező állapotnak. A razzort ügyek feltorlódása, sommásabb elintézése következhethet erre; ez pedig a közönség hátránya.

A kettős felfüggesztés természetesen kellemetlen nemcsak a rendőrségre, hanem a városra is, melyről képzelhető, hogy nem a legjobbkat gondol a nagyvilág.

— Szép kis rend lehet ott, mondják, ahol egymásután két rendőrtisztet kell felfüggeszteni.

A dolgok rendje és a mélyebb belátás tehát azt parancsolják, hogy ezt a kínos és botrányos ügyet minél hamarabb be kell fejezni és úgy kezelni, hogy végleg lekerüljön a nyilvánosság boncasztaláról. Mert a folytonos szellőztetés, újabb trükkök és nyilatkozatok rettenetesen ártanak a rendőrség tekintélyének.

Ugy értesülünk, hogy ez előbb mint mások gondolják, be is fog következni. Teljesen illetékes helyről szereztük információkat, de bekövetkezése lehet, hogy megtörik a körülményeken.

Bartha Béla felfüggesztését általában meglepődéssel vették tudomásul. Egészen fiatalon olyan diszes állásba jutott, amelynek kimondhatatlanul örvendett volna bármelyik öregebb tisztviselő is. Hirtelen történt karrירתése, tehát méltán keltett feltűnést.

Ő azonban — így szól híradásunk — egyáltalán nem esik kétségbe. Állítólag be sem fogja várni a fegyelmi lefolytatását, hanem megváltik állásától és Budapestre megy a pénzügyminisztériumba, ahol édes atyja min. tanácsos.

Razzortját ideiglenesen Ehrlich Imre fogalmazó látja el. Ő veszi át ügydarábjait.

Itt jegyezzük meg, hogy Gerő Armin főkapitány az öt ért gyanúsítások miatt bűnvádi eljárást indított Bartha Béla ellen. Amint tehát látható, az ügy hullámai nehezen simíthatók el.

A váradai színház és színészek dicsérete.

A nagy kőszínház csukott ajtókkal bámul a Bémer-térre, néma esend borul bent a bitor logeok fölé, az orchesterben kicsi szürke egerek futkosnak s kint a kőszobrok előtt lassan melegszik az aszfalt. Valahogyan ismét eljött a nyári hangulat, senki sem törődik a színházzal s maholnap fürdői leveleket fogunk kapni a Royalba a nyaraló diváktól.

Ilyenkor egyáltalán nem a közönségnek élnek, hanem saját különös passzióiknak. Tehát nem nagyon szeretik, ha foglalkoznak velük.

Régi tapasztalat, hogy színész és újságíró nagyon elhidegülnek nyáron egymástól. Hát édes Istenem, nem is esuda. Tíz hónapon át elég idejük van egymást vesézni, bosszantani, egymásnak kedveskedni vagy ártani.

Azért mi a világeért sem zavartuk volna meg a színháznak és a vidékének nyári álmát, ha fel nem tűnik nekünk, hogy egyik fővárosi lapársunk dicséretileg emlékezik meg egyes váradai színészekről. Közül egy kis kulturális statisztikát is, amelyben Nagyváradra vonatkozólag érdekes adatok vannak. Azért nem tartjuk érdektelennek közölni egyet-mást a cikkből. A dicséretért soha sem szokás haragudni. Ugye Sik Rezső? . . .

Érdekes számok.

A nagyobb vidéki városok tekintélyes összegeket áldoznak még most is évente a színházakra. Így Temesvár 19,600, Debrecen 12,500, Nagyvárad 12,000, Kecskemét 11,000, Szeged 29,435, Arad 6500, Kassa 4000, Miskolc 8000, Szabadka 8620, Győr 4000, Székesfehérvár 2000 korona segélyben részesíti színházát. Több város, mint Selmecebánya, Szatmárnémeti, Nagyszombat, Nagykanizsa, Zenta, Nyiregyháza, Zilah, Nagybecskerek, Sepsiszentgyörgy, Nagyszében, Dés ingyen adja a fűtést, több város a világitást.

A legnagyobb vidéki színház az aradi, ahol az összes helyek száma 1734, utána következik a szegedi 1496 helylyel. A nagyváradai színházban 1370, a kolozsváriban 1253, a veszprémben 1148, a szombathelyiben 1189, a pozsonyiban 1111 ember fér el. Legtöbb páholya a temesvári színháznak van. Krecsányi, ha a „minden jegy elkelt” táblát kiakasztja, ötvenkilenc páholyt ad el. A kassai és kolozsvári színháznak 50—50, a szabadkainak 48, az aradinak 46, a miskolcinak 42, a szegedinek 55, a pozsonyinak 53, a debreceninek 49, a nagyváradinak 35 páholya van.

Álló hely, amely a legjobb statisztika arra, hogy a nép kulturérzkére milyen tekintettel voltak a vidéken, az aradi színházban 790, a nagyváradiban 700, a pécsiben 400, a pozsonyiban 300, a temesváriban 200, a szombathelyiben 500, a veszprémben 600 állóhely van. Bártfán, ahol a páholyok száma csak három, az állóhelyek száma 800, ahol a színház közönségét a legszegényebb sorsu nép teszi.

Előkelőbb társulatok és színészek.

A szintársulatok között több elsőrendű, minden igényeket kielégítő társulat van. Ilyen dr Janovics Jenő kolozsvári, Erdélyi Miklós nagyváradai, Szendrei Mihály aradi, Krecsányi Ignác budai-temesvári, Palágyi Lajos miskolci, Polgár Károly pozsonyi, Almácssy Endre szegedi, dr Patek Béla győri, Nádassy József szabadkai szintársulata. Ezekben a társulatokban több ismert nevű, érdemes színész van. Erdélyi Miklós nagyváradai társulatánál működik Hunyady József, a régi Népszínház kiváló népszínmű énekes, Sik Rezső elsőrendű drámai színész, Görög Olga koloratur énekesnő, Almácssy Endrénél: Helta Jenő, a budapesti közönség által is ismert komikus, Szathmáry Árpád, a színészvilág Szatyija, Antal Erzsébet, a primadonna, Kolozsváron a nagyhirű Szentgyörgyi István, Horváth Paula, aki a télen a Nemzeti Színházban a budapesti közönség tetszése mellett debütált, Krecsányinál: Felhő Rózsi, Bartkó Etel, Szegő Endre, Tábori Emil, Szendrey Mihálynál: Diósi Nusi, dr Beregi Sándor, akit a Nemzetiben — az idén — a budapesti közönség is elismeréssel tüntetett ki.

Érdekes, hogy a budapesti cikkíró, egy a felvonultakkal legalább is egyenrangú erőket mellőz. No de ő a felelős érte. Mi csak azért idéztük a cikket, mert a vidéki szintársulatok között az elsők sorában említi a miénket is.

Felirat a városi törvény ügyében.

A kormány kötelezettséget vállalt, hogy záros határidő alatt elkészíti az új városi törvényt. Székesfehérvár városa felterjesztést intézett a kormányhoz, amelyben kéri, hogy a törvénytervezetet annak idején küldje meg a városoknak, s ezáltal nyújtson módot, hogy az egyes városok megismerhessék a tervezetet s kívánságaikat, óhajaikat még a törvény végleges szövegezése előtt kifejezésre juttathassák. Székesfehérvár a felterjesztést Nagyvárad városának is megküldte pártolás végett. A város tanácsa helyén valónak, sőt szükségesnek tartja a törvénytervezet leküldését s ezért javasolja a város törvényhatóságának, hogy hasonszellemű felterjesztést intézzen a kormányhoz.

Valódi Chassala szandállok, amerikai tenniscipők és szabadalmazott tennis ingek kizárólag

REICHARD áruháza

cégnél kaphatók.

HERBST Arany-, ezüst-
ékszer és óra
: áruháza :

NAGYVÁRAD, Fő-utca, Rákóczi-ut 1. sz.

Guttman-ház (Barna Jenő női divatüzlete mellett.)

Mai naptól kezdve vásárolhatni:

Aranyláncok, nyak-
láncok 10, 12, 14 kor.
Gyűrűk 4, 5, 8, 10 kor.
Fülbevalók 2, 3, 4, 6, 8 kor.
Karikagyűrű 5, 6, 8 kor.
Acélórák 4, 5, 6 kor.
Ezüst óra 7, 8, 10 kor.
Arany női óra 20, 25, 30 kor.
Férfi aranyóra 35, 40, 50 kor.

Ingaóra 10, 12, 15 kor.
Ébresztőórák 2,50, 3, 4 kor.
Valódi ezüst kés és villa 6 pár
13—14 kor.
Órajavítás 1 koronától kezdve.
Ékszerjavítások és átalakítások
olcsón eszközöltnék.
Szemüvegek beteg szemekhez or-
vosi recept nélkül kaphatók.

HIREK

Tájékoztató.

Július 6. Katholikus Népszövetség nyári mulatsága a Püspök fürdőben.

* **Fetser püspök Győrött.** Fetser Antal, felsz. püspök, püspöki helynök tegnap Győrbe utazott, hol Várady Árpád püspökkel, mint a Szt. László-társulat elnökével fog tárgyalást tartani. A vikárius vasárnap érkezik vissza győri utjából.

* **Bizalom az új kormányban.** Nagyvárad város csütörtöki közgyűlését ismét erősen dominálja a politika. Lukács László volt miniszterelnök bucsuleiratát és gróf Tisza István beköszöntő levelét terjeszti be a törvényhatóság elé a város tanácsa. Gróf Tisza István ugyanis értesíti a várost az új kormány kinevezéséről. A beköszöntő leíratot tegnap tárgyalta a városi tanács, mint állandó választmány. Bordé Ferenc főjegyző javasolta, hogy a tanács javasolja a törvényhatóságnak, hogy a leíratot vegye tudomásul s bizalmát fejezze ki az új kormány iránt, amelyet odaadó támogatásáról biztosít. Bizonyos, hogy az ellenzék nem nyugszik meg minden vita nélkül a tanács indítványába, hanem előreláthatólag ellenindítványt tesz.

* **A mai rendkívüli megyegyűlés.** Biharvármegye törvényhatósága ma rendkívüli közgyűlést tart. A közgyűlés tárgyainak előkészítése végett tegnap az első szakosztály ülést tartott Pally Lajos elnöklete alatt. A szakosztály minden ügyben az alispán javaslatát fogadta el. A közgyűlés legfontosabb tárgyát, Cziffra Kálmán nyugdíjazás iránti kérelmét már a nyugdíjbizottság előkészítette s így tegnap csak jelentéktelen ügyekkel foglalkozott a szakosztály.

* **A város kis katonái.** Nagyvárad városának jelenleg három alapítványi helye van üresedésben a nagyvárad honvéddap-rodiskolában, amelyeket az 1913-14. tanévre kell betölteni. Az alapítványi helyekre pályáztak: Gombos Dezső kataszteri főmérnök József fia; — dr. Kazay Kálmán Kálmán nevű fia, aki most végzi a II. évfolyamot a hadapródiskolában; — Démsz Ferenc nyug. főmozdonvezető Árpád nevű fia, aki most I. éves növendék; — Blád Agoston szijgyártó Agoston nevű fia; és Lőrinczy Gyula ny. rendőrbiztos László nevű fia. — A tanács javasolja a törvényhatóságnak, hogy a három alapítványi helyre Lőrinczy Lászlót, Blád Agostont és Kazay Kálmánt első helyen; — Gombos Józsefet és Démsz Ferencet második helyen ajánlja a honvédelmi miniszternek. A tanács javaslata felett a csütörtöki városi közgyűlés dönt.

* **A Lakatos család gyásza.** Mint őszinte részvétellel értesülünk, mély gyász érte Lakatos József földbirtokos családját. Ugyanis a legkisebb gyermek Lacika életének 3-ik évében hosszas szenvedés után Cirkvencián meghalt. A kis fiucska már rég óta betegeskedett és azért is vitték el a tengerpartra, hogy ott gyógyulást találjon. Hiába való volt minden. A halál szerdán reggel kioltotta a kis gyermek életét. A kis halottat Nagyváradra hozzák és a pályaudvarról ma délelőtt 11 órakor helyezik örök nyugalomra.

* **Tanítók nagygyűlése.** A Magyarországi Tanítóegyesületek Országos Szövetsége e hó 7-én tartja közgyűlését Budapesten, A Biharvármegyei ált. Tanítóegyesület alapszabályszerűen kiküldött képviselői, akik e közgyűlésen mindnyájan meg is fognak jelenni a következők: Gulyácsy Endre elnök, Számborovszky Rezső a pápai arany érdemkereszt tulajdonosa, Matkó Benjámín alelnökök, Kristóf Gyula főjegyző, Gábel Jakab igazgató, az arany kereszt tulajdonosa, Simay Lajos szakosztályi elnök, Perényi György, Várady Boldizsár, Máthé Lajos, Grád László, Borsos József és Szilágyi János választmányi tagok.

* **Hivatalos bejelentés a pénztárhányról.** Már említettük, hogy július 1-én Nagyvárad városa nem rendelkezett a különféle kiadások, tisztviselők fizetésének a fedezésére. A városi tanács tegnap ülésén elhatározta, hogy erről jelentést tesz a város törvényhatóságának. Bejelenti, hogy július 1-én a városi pénztárnak tisztizetések, kamatok és más kiadások fedezésére 280,202 koronára volt szüksége, azonban csak 122,000 korona összeg állott rendelkezésére. A hiányzó 158,000 koronáról a tanács akként gondoskodott, hogy a beruházásokra felvett 3 milliós kölcsönből vette fel kölcsönként a szükséges összeget. Ezen eljárását a közgyűlésen kívül a belügyminiszternek is bejelenti.

* **A központi választmány ülése.** A vármegye központi választmánya tegnap ülést tartott. Mint már jeleztük, az 1914. évi képviselőválasztók névjegyzéke ellen beadott felszólamlásokkal foglalkozott a bizottság. A felszólamlások legnagyobb részét elutasították.

* **Egy kis leány halálos szerencsétlensége.** Szomorú szerencsétlenség áldozata lett tegnap este egy kis, 6 éves leányka: Bondár Róza. A sarkadi hátrában levő tanyán laktak a szülei. Kora reggel elmentek hazulról a szülők, amikor a kis leány még aludt az ágyban. A bátyja vigyázott rá. Tíz óra tájban felébredt a lányka és játszani kezdett. Jókedvűen hancurozott, és játék közben egyszer csak a magas ágyról lezuhant a földre, még pedig oly szerencsétlenül, hogy a gerincét összezúzta és agyarázkódást szenvedett. A bátyja a szomszédokhoz szaladt segítségért, de mire bejöttek az emberek, a kis leány halott volt. Az ügyészség megindította a vizsgálatot, de megállapítást nyert, hogy a szerencsétlenségért senkit sem terhel vétkes gondatlanság. Általános részvét mellett temették el tegnap Sarkadon.

* **Halálozás.** Özv. Kasztel Antalné szül. Bachman Magdolna a Rózsa füzértársulat tagja folyó hó 3-án elhunyt. Temetése folyó hó 5-én szombaton délután 4 órakor lesz a Teleky-utca 14. szám alatt levő lakásánál.

* **Halál a sineken.** Tegnap este 7 óra 10 perckor Nagybaród felé igyekezett Muszka Péter 24 éves siketnema legény. Az utat a vasuti sinek közt akarta megtenni. Utközben nem vette észre, hogy mögötte egy tehervonat robog. A mozdonyvezető sem vette észre a legényt csak akkor, mikor már a prűszkölő gép a háta mögött volt. Muszkanak. Ekkor már késő volt. A gépet nem lehetett megállítani. A mozdony oly erővel ment neki a szerencsétlen embernek, hogy az nyomban szörnyet halt. Gondatlanság nem terhel senkit.

* **Küldöttség 52000 korona elengedéséért.** Annak idején, mikor az állam felállította Nagyváradon a főrealiskolát, a város nemcsak a monumentális épület emelését, hanem a fűtést, világítást és évi 8000 korona hozzájárulást vállalt magára. Ez utóbbi összeget 1911-ben 4000 koronára szállította le a miniszter. A korábbi időkben azonban mindég szükséges volt a pénz másra s így az évi 8000 koronát nem fizette meg a város. Ma már azután e címen 52000 korona követelése van a várostól a kultuszminiszternek. A polgármester kezdeményezésére a város tanácsa javaslatot tesz a város törvényhatóságának, hogy az 52000 korona összeg elengedését kérje a minisztertől. E célból küldöttség járjon el a kultuszminiszternél, amelynek vezetésére Hlatky Endre főispánt és dr. Hoványi Géza orsz. képviselőt kérik fel.

* **Csőd.** A nagyvárad királyi törvényszék csődbírósága Radó Dezső nagyvárad kereskedő ellen elrendelte a csődöt. Csődtömegmondnok dr. Láncoz József ügyvéd.

* **A Katholikus Népszövetség nyári mulatsága** a kedvezőre fordult időjárás folytán vasárnap a Püspök-fürdőben a már jelzett keretekben megtartható lesz. Tekintettel az előrelátható nagy érdeklődésre, délután 2 órakor külön vonat fog indulni; a rendes fürdői vonatok szintén közlekedni fognak. Délután 3 órakor kezdődik a népi-ünnepély, céllövés, szerencsehalászat, kugliverseny, hat órakor konfetti-csata. Csak a Népszövetség által árusított konfettit vásárolja mindenki, esetleg közbekötnyeleskedő hivatlan üzerek ki fognak utasítani. Este 8 órakor kezdődik a tánc. Vasora után tombola és a szépség-, orr- és sulyversenyek győztesének a díjak kiosztása. Éjfél után különvonat, melyre külön menetjegyeket a táncteremben fognak árusítani. A már kibocsátott meghívók és megváltott jegyek vasárnapra érvényesek. Belépti jegy ára személyenként 60 fillér; felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak.

* **Tűz Élesden.** Tegnap éjjel fél 12 órakor Élesd piacán kigyuladt Ungár Albert kereskedő üzlete. A tüzet még elég korán vették észre. A tűzoltóknak erős munkát adott a belső tűz elfojtása. Csak hosszú és nehéz munka után sikerült a tüzet lokalizálni. A kár jelentékeny.

* **Késik az aratás.** Az utóbbi hetek roppant esőzései miatt az aratás néhány héttel később fog kezdődni mindenütt. A legtöbb helyen június elején abban a hiedelemben voltak, hogy július első napjaiban meg lehet kezdeni a takarást. Nagyon sok helyen már az aratók utra készen állottak, hogy lejőjjenek Biharba és munkába álljanak. Ezeket az embereket most távirat útján rendelték vissza. Az eddigiekből megállapíthatjuk, hogy az idén is sokkal több lesz az idegen arató, mint a helyi. Az északi és keleti részekből százával vannak szerződötve munkások az aratás tartamára. Tudósítónk jelentése szerint a munkások csak két hét múlva jöhetnek, mert a termés érése nagyon sokat késelt.

* **Elfogott „gróf”.** Tegnap este elutazott Kolozsvárról magát először Zalányi Géza mérnöknek, majd pedig gróf Eszterházy Gézának nevező ismeretlen egyén, aki ott 480 korona készpénzt lopott el. Kerekes

őrmester, aki vasuti szolgálatot látja el, az 549. sz. személyvonatot átkutatta és a magas, sovány, besett, sápadt képű, barna arcú fekete rövidre nyírott bajuszu, uriasan öltözött egyénben felismerte a kolozsvári rendőrség által letartóztatni kért tolvajt és szélhámost, akinek két nagy bőröndje és egy utazókosara volt elhelyezve az I. oszt. vasuti kocsiban. Ma Kolozsvárról egy detektív érkezett, aki az álrófot visszakíséri Kolozsvárra.

* **A katolikus népszövetségi jelvények** megérkeztek és darabonként 30 fillérért kaphatók Zöldy Bertalan pénztárnoknál.

* **Pince-üz a Moskovits gyárban.** Tegnap délután nagy riadalmat keltett Kolozsváriteán a tüzoltók robogó kocsija. A Moskovits szeszgyárból jeleztek tüzet, ide siettek a tüzoltók. A gyár pincéjében eddig ismeretlen módon meggyulladt egy fél kiló narium és ettől tüzet fogtak a közeli fiókok. A tüzoltók szerencsére még idejében megékeztek s elfojtották a tüzet, mielőbb az nagyobb arányokat öltött volna.

* **Öngyilkos földmives.** Fodrai Péter 53 éves saradi lakos, földmives, tegnap reggel öngyilkoságot követett el, felakasztotta magát. A földmives már régi idő óta folytonos vizsálban élt a feleségével. Állandóan részegeskedett, koreszmázott s emiatt minden nap hees jelenetek voltak a feleségével. Tegnap reggel azután, mikor senki sem volt otthon Fodrai Péter felment a padlásra és felfasztotta magát. Csak délben vették észre a tttét, amikor már régen halott volt.

* **Székésa háboru elől.** A szerb katonák, ismerv már a háboru forzalmaikat, tömegesen szökiek meg hazájukból és valamennyien Magyarország felé tartanak. Tegnap megint egynagyobb csapat érkezett Miskolcra ezekből s menekülőkből. Van közöttük szerelő, aszalos, napszámos, nyomdász stb. Balogh Zoltán helyettes-rendőrfőkapitány a szerelőket a satornázási és vízvezetési műveknél, a napszámosokat és egyéb foglalkozásukat pedig a vasgyárakban helyezte el. A szerb katonaszökevények nagyon örülnek, hogy magyar földön vannak, irtóznak a háborutól és soha többé nem akarnak hazájukba visszatérni.

* **Gózon Gyula bucsuja.** Utoljára lép fel a mai előadásokon a Vigadó mozgó színházban Gózon Gyula, a népszerű fővárosi színművész. Szombaton és vasárnap már 6 órától fogva három előadásban mutatja be a nagyszerű katonai melodramát, a „Bakák a Gráicón” címűt, melynek minden előadása zsuólt nézőtér előtt folyt le. Az óriási érdeklődés kielégítésére a két utolsó napon 3-3 előadásban lép fel Gózon az iparosok kiprbált dalárdájának közreműködésével. Felünést fog kelteni a moziműsor is. Nagyszerű sláger „Az ügyes detektív” és „A kicér asszony” drámák.

* **Megszúrták a békitőt.** Püspök-ladány pályaudvarán véres verekedés történt tegnap délelőtt. Két pályamunkás valami miatt összeszólalozott, majd egymásnak rohantak és már kezdett veszedelmessé fajulni a verekedés. Ezt látva Ferenczi András 16 éves fia a verekezőket szét akarta választani, de vesztére, mert Treff József, az egyik pályamunkás kést rúgott elő és oldalba szúrta a békitőt. Súlyos sebével beszállították a biharmegyei közkórházba.

* **Kossuth-utca** 12. sz. ház emeletén háromszobás utca lakás azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

* **Rossz a kommuniké.** Sokat bosszankodtunk a rendőrségi kommuniké s mikor végre megszoktuk, hogy tele legyen hibával, kezd javulni. Egy pár nap óta azonban a hibák hihetetlen sokasága nyüzög a szövegben. Kedves nagysám, aki oly haragos gyorsasággal méltóztatik az írógépem kopogni, — tessék meggondolni, hogy mi el is akarjuk olvasni, sőt közre adni az ön irását. Fordítson egy kicsit nagyobb gondot rá. Jó?

* **A megtámadott kalauz.** Mester István vasuti kalauz Orosháza felől Csabára jövet, Gerendáson észrevette, hogy egy munkáskülső férfi a női szakaszban foglalt helyet. Azonnal rászólt, kötelességéhez híven:

— Látja kérem, hogy ez női szakasz?
— Látom.
— Hát akkor miért ült be ide pipázni?
— Mert máshol nem volt hely.
— Dehogy nincs. Csak jöjjön, majd mutatok helyet.

Az utas azért csak nem akart kimenni a női szakaszba, ahol vigan pipázott. A kalauznak végre is energikusan kellett fellépnie. A többi utas is pártjára állott és így egyesült erővel sikerült az atyafit a férfi-szakaszba áttelepíteni. Szörnyen káromkodott és attól kezdve vasvillaszemmel nézte a kalauzt egész Csabáig. Csabán, mint a hogy dukál a kalauz elsőnek szállott ki a kocsiból. Alig érte a lába a földet, hatalmas ütést érzett a halántékán, úgy hogy elszédült. Az izgága utas vágta fejbe s aztán elmenekült. A kalauz olyan sérüléseket szenvedett, hogy kénytelen volt a kórházban 5 napot fekvüdni. A rendőrség most nyomozza a merénylet. Eddig még csak annyit sikerült megtudni, hogy az illetőt Griecs-nek hívják.

* **Hölgyek figyelmébe!** Schmidt női fodrásznál — Rákóczi-ut 5. sz. alatt készülnek a legelegánsabb divatfrizurák — továbbá valódi prima hajból mindennemű hajmunkák — u. m. parókák, transzformatiók már 30 K-tól feljebb, divatbandó, hullámrész stb. Lemoshatatlan hajfestés, ondulatió, hajmosás manieür. Telefon 11—98.

* **Téli ruhákat** u. m. bundák, szörme és plüs kabátokat, szőnyegetek stb. nyári gondozásra elvállalunk felelősség mellett javítással együtt *Hatvány* és *Szentmiklósy* szűcsök, Nagy Sándor-u 1.

POVAZSÁN JÓZSEF

hatóságilag engedélyezett
electrotechnikai vállalata
Nagyvárad, Bazár épület,
színház oldal.

Telefon 525.

Telefon 525.

x Szandál 20—25 számig 2 korona; 26—28-ig 2 K 60 f., 29—34-ig 3 K 20 f., 35—42-ig 4 K., Vászón cipő 35—42-ig 1 K-tól kezdve szürke és barna szarvasbőrből, női fél cipő 6 kor., női parti fél cipők 3 koronától kezdve Feketénél Szent János-utcán, Kispipa mellett.

* **Hölgyek kényelmére** bevezette a telefont, hogy a fürdő szezonra gyorsabban lehessen hölgyeinknek a megrendéseket feladni a *Mille Juliette* fűző-teremnél Nagyvárad Színház-u. 4. Emke mellett. **Készít:** legújabb divatu fűzőket, haskötőt, melltartót, egyenestartót stb. *Allandó nagy raktár fűzővédőkben.* Telefonszám 827.

x **Különlegességi** cukorka- és csemegeüzlet csak egy van városunkban, a *cukorka bonbonniere* a Bémer-téri korzón, hol sem kávé, sem fűszer szag nem járja át a cukorka és csemege különlegességeket. Ezért mindenkinek saját érdeke egészségi szempontból is, hogy szükségleteit ott szerezze be. Finom kiszolgálás és olcsó ár. Tisztelettel *Benedek Testvérek* tulajdonosok.

x **Szenzáció a Korona kávéházban.** Ma és minden este a Korona kávéházban egy országos hírnevű női zenekar hangversenyez a legújabb ének és zeneszámokkal naponta változatos műsorral. *Biró Irénke* és *Báthory Adél* karmesternők vezetése alatt, a társulat tagjai elsőrangú erőkből van összeállítva u. m. *Biró Irénke* csellóművész, *Köváry Józsa* priménekes, *Báthory Adél* zongoraművész, *Földesy Lili* kitűnő harmonista, *Füredi* nővérek dob és hegedű művésznők és *Várady Franciska* nagybőgősnő, a társulat magán-számokkal is szórakoztatja a n. é. közönséget, a hangverseny kezdete este 8 órakor. Szabad bemenet. Szíves párfogást kérnek *Biró Irénke* és *Báthory Adél* karmesternők.

x **FELHÍVJUK** a nagyérdemű hölgyközönség szíves figyelmét a **most megnyílt Rácz és Vass** női divatszalonban készülő eredeti **angol kosztüm** és **felöltökre.** Mérsékelt árak. **Nagy Sándor-u. 17.**

x **Ismét érkeztek** elegáns modell-kalapok **UJ-HELYI RÓZA** Rákóczi-utcai üzletébe, finom gyászkalapok és fátolok is kaphatók. Telefon 130.

Vigyázzni tessék, hol vásároljon e hónapban olesón és jó árut. Egy waggon befűző cukrom érkezett míg a készlet tart kilója 88 fillér. Aszódj 8 fele zamatu mágnás pergelt kávé, melyhez hasonló nem létezik 1/4 kiló 110. Saját darálású por cukor 1 kiló 90 fill. 1 kiló Hollandi csokoládé 210, 1/4 kiló erő és hízó kákáo 1 kor. Brassói első rendű szalámi 1 kiló 450, valódi Ementháli sajt 1 kiló 280, finom lipői turó 1 kiló 190. Tisztelettel meghívom a bevásárló közönséget Kossuth-utcai fő üzletembe. I. fiók Kert-utca, II. fiók Rákóczi-ut Kis David tőzsde mellett. Aszódj trieszti kávé és tea közvetlen behozatala cukorka és csokoládé nagykereskedő.

x **Két jogász sétál a városban,** szemben találják magokat egy régi ismerősükkel Pista barátjukkal, a mint ránéznek feltűnik előttük, a barátjuknak elegáns felöltője van, a melyet hallatlan olesó árban szerezhet be mindenki *Nagy Sándor* férfi divatruha kereskedésében a *Zöldfa-utcán*, passagé-kapu mellett.

x **Ezuton hozom a nagyközönség** szíves tudomására, hogy a *Róna Andor-féle* üzletet megvettem és a raktáron levő összes kelméket, női kosztümöket, bluzokat, pongyolákat, selymeket és felöltőket eladásra bocsájtom. Kiváló tisztelettel *Róth Rózsa*, a Csipkeáruház tulajdonosa.

x **Uj fakeskedés.** 2 kor. 20 fillér 100 kiló kiszáritott, fűrészelt aprított hükkfa házhoz szállítással. Íroda: Atlasz József Várház-u. 31/b.

* **Kossuth-utca** 6. sz. ház emeletén a Körös felőli oldalon modern háromszobás lakás melletk helyiségekkel november 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

x **A városban** számtalan esetben lehet csoportosulásokat látni, amint a hölgyek tanácskoznak egymás között azon a hallatlan olesó árban forgalomba hozott **harisnya és keztü cikkek**en, amit **Ungerleider Salamon** harisnya és keztü áruháza árusít Nagy-Váradon, Szent János-utca 4. sz. alatt.

* **CSODASZÉP,** friss, idej termésű csemege-szőlő! *Öszibarack, cukordinnye, asztra ai idej alma, friss paradicsom* stb. Kitűnő hegyi borok, kőbányai szalon és malata sörök. **MERTZ NÁNDOR** csemege üzletében, Körös-utca. Telefon 448 sz.

x **A Betfia barlang titka** már fel van fedezve, de az is nyílt titok, hogy játékot, ajándéktárgyat és egyéb bazárcikket a legjobban a **Párisi bazárban** a Sas alatt lehet vásárolni.

x **Utások,** Főlix- és Püspökfürdőbe menni szándékozók figyelmébe ajánljuk Serác Aurél sörcsarnokát (Váradvelencei állomásnál) hol a közönség kényelmére modern nyári fedett terraszok állanak rendelkezésre, amelyekben naponta frissen csapott Dréher-sör és dupla malata sör, kitűnő borok, izletes hideg és meleg ételek kaphatók.

x **Ridzyk József** épület- és műlakatos Nagy-Várad Rákóczi-ut 20. (Lévai M.-féle házban.) Javítások gyorsan és pontosan készülnek. Elvállal minden e szakmába vágó épületmunkát a legegyszerűbbtől a leediszesebb kivitelig, terv és rajz szerint. Szegecselt vasoszlopok, üvegházak, vastetők, vasablakok, tűzmentes vasajtók, sárkerítések, üzleti vasredőnyök, ablakredőnyök, cégtáblák, takaréktűzhelyek. Lev.-lap hívásra azonnal megjelennek.

Elsőrendű modern hölgyfodászterem a

Rammingeré

színházi és hölgyfodás

szemben a színházzal.

Telefon 1076.

Telefon 1076.

* **Ingatlan eladás.** Nagyteleky-utca 31. ezám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes föltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár r.t.

* **A kocsitartó** közönség szives figyelmét felhívjuk ÜVEGES JÁNOS kerékgyártó munkáira Báhory-u. 9. sz. **Jutányos árak.** Meghívásra azonnal megjelennek.

x **Eladó** terméstől a szőlőm, gyümölcsöm járásoként részletfizetésre. Cím a kiadóhivatalban.

x **Zombor Sándor** sebész-orvosi műszer, kötszer és testegyenítő gépek készítője. Nagyváradon, Nagy Sándor-utca 17. sz. alatt, ahol villany erőre berendezett műhelyében készít mindenféle fémcsiszolást, nikkelezést és minden e szakmába vágó munkát jutányos-árban, levelekre válasz.

Olcsó gyógykurák itthon.

Astma, köszvény, vesebajok gyógyítása fénysugaras fürdőkkel, Légzési bajok, tüdő, gége-hurut ellen. **Belégzési s süritett levegőjü** (pneumatikus) kamrák

Nem kell okvetlen gyógyfürdőbe utazni, mert Nagyváradon is tarthatók a gyógykurák.

Dr Rácz Ödön sanatóriumában

Szilágyi Dezső-u. 7. Telefon 639. Bejáróknak egész nap nyitva. Benlakóknak olcsó pensio.

Engel Dezső

vizsgázott fogtechnikus

Lakását Bémer-térre (EMKE kávéház emeletére) helyezte át.

Kossuth-utca 2 sz.

házban a volt Tóth Zsigmond féle **üzlet-helyiség** azonnal kiadó. Értekezhetni a Polg. Tak.-pénztárnál

Értesítés.

A mai naptól kezdve házhoz szállít a Schlauch-téri kioszk mindennap **jegeskávét és fagyaltot**, kisadag fagyalt 24, nagyadag fagyalt 30 és jegeskávét 30 fill. Megrendelések naponta bármely órában eltesznek intézve. **MAGYARI BÉLA** hírneves cigányzenekara szórakoztatja a n. érd. közönséget ünnep és vasárnap.

x **Csödtömög eladás.** KLEIN SÁNDOR és VILMOS csödtömögéhez tartozó fiók-üzletekben az áruk u. m.: 5000 drb. ridikül körül eladásra 1 kor.-tól feljebb. Vásznaq prima minőség végenként 8 kor. 90 fill. Női színes ernyők 2:30 fillértől. Női és férfi harisnyák ugyszintén gyerek zokni; hallatlan olcsó árban lesznek kiárusítva Rákóczi-ut 18. sz. alatt.

x **Az „Erdélyi Kereskedelmi és Autombilforgalmi r.-t.”** itteni fiókja június hó 1-én **Kórház-utca 6. sz.** alatt modernül berendezett, ujonnan épülő **GARAGE ÉS JAVITÓMŰHELYT** nyit meg. A garage és javítóműhely felszerelése és kiállítása minden követelményeknek megfelelő lesz. A társaság eme új vállalkozása automobilista körökben általános meglepedést kelt, annál is inkább, mivel Nagyváradon és az egész megyében ily szakszerűen berendezett garage és javítóműhely az autotulajdonosok között régen érzett közűk-séget pótol.

x **Erdekében áll,** hogy megrendeléseivel felkeresse **Biró László és Tsa** urí-, női- és papi szabókat. Meglepő olcsó árak, modern szabás, elsőrendű munka Sal Ferenc-utca 17. Telefon 832 sz.

TÓTH JÓZSEF

épület és műbutor asztalos Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 12. Lakatos-ház.

A legjutányosabb árszámítás mellett készít mindennemű épület portál és műbutorasztalos munkákat, valamint javításokat a legizlesebb kivitelben.

Tervek- és költségvetésekkel díjtalanul szolgálók.

Vigyázat!!

DIÓSY SOMA
(DIÓSY MISKA)

CIMFESTŐ, ZOMÁNTÁBLA KÉSZÍTŐ
EMKE és PANNONIA KÖZT
ROSENZWEIG MIDERES MELLETT VAN
TELEFON 839 SZ.

OCCASSIO ELADÁS
a tavaszi idényre

Tátray Gusztáv
kézimunka üzletében

Rákóczi-ut 4.

Telefon 783. :: Telefon 783.

..TÁNYÜGY..

Középiskolai internátus. A volt Dénes-féle internátust Kovalik Vendel középiskolai tanár vette át s az internátus az ő igazgatása alatt tovább is fennáll. Lapunk vasárnapi számában a hirdetések rovatában tájékoztattuk az internátusba való főlvetelről az érdekelte szülöket; de mert a hirdetést sokan félreértették és összetévesztették ezt a régi-jó hírű intézetet a most alakult izraelita internátussal, tájékozással közöljük, hogy eb-

ben az internátusban kitünő középiskolai tanárok instruálják a növendékeket s modern fürdő és könyvtár áll a növendékek rendelkezésére, akik esetről-esetre orvosi gyógykezelésben is részesülnek. A növendékek az igazgató családjával és a tanárokkal étkeznek és **családtagoknak** tekintetnek. Tájékoztató füzetet kívánatra készséggel küld az intézet igazgatósága: Nagy-Várad Tisza Kálmán-tér 7. sz.

SPORT

A holnapi football mérkőzés.

Az FTC bajnok csapatának holnapi bemutatkozása iránt olyan nagy érdeklődés mutatkozik, amint ez a rendkívül nagy sportszenzáció tényleg meg is érdemel. Halaky Mihály az FTC hírneves footballintézője tegnap sürgönyileg értesítette Pásztor Bertalant a NAC főtítkárát, hogy az FTC csapata és kísérete vasárnap délben a gyorsvonattal érkezik meg. A pályaudvaron a NAC testületileg fogadja az előkelő sportvendégeket és dr Adorján Emil a NAC elnöke tartja az üdvözlő beszédet. A mérkőzés vasárnap délután 5 óra után veszi kezdetét és Izsó László az ismert sportíró és football bíró fogja vezetni. Részvételi jegy személyenként 3 korona 50 fillér. Jelentkezéseket elfogad a fentnevezett főtítkár és Kürschner Dóri csapatkapitány.

Tennisigazolványok felmutatása. A Sport-téri tennisz pálya bérlői illetőleg játékosai részére az intéző bizottság igazolványt adott ki. Minthogy tenniszezés címe alatt illetéktelen egyének is bejárnak a Sport-térre, ennél fogva az intéző bizottság felkéri a tennisjátékosokat, hogy igazolványaikat állandóan hozzák magukkal, mert holnaptól kezdve a legszigorubb módon fogja az ellenőrzést gyakorolni és csak az igazolvánnyal bírók fognak a Sport-térre beléphetni. Ugyanez ajkalmommal figyelmeztet a bizottság arra is, hogy a tennisigazolványok a Clubok által rendezett atletikai és labdarugó versenyek megtekintésére fel nem jogosítanak. Ezekre külön belépti jegy váltandó. A rendezőbizottság az ilyen belépti jegyet váltani nem akarókat kénytelen lesz a tér elhagyására és kizárólag a tenniszpályán való tartózkodásra felszólítani.

..NYILTÉR..

Hungária borozó (büffe)

megnyillott

Rimanóczy-u. 4. sz. alatt Royallal szemben, szolid női kiszolgálás, **nyitva éjjel-nappal.**

Finom hideg ételek és italok, külön termék rendelkezésre. **A n. é. közönség szives pártfogását kéri**

Östreicher József
vendéglős, a szalon kávéház volt tulajdonosa.

Regényesarnok.

AZ ELHAGYOTT RÓMA.

Történeti elbeszélés.

Irta Dús László.

(Folytatás.)

65

XXII.

Szép nyári est volt, mikor Dante Alighieri kilépett a halászbárból Vénus szigetére. Kifizette a halász bérét, aki keresztet vetve magára sajnálkozva tekintett az elveszett emberre, azután megragadta evezőjét és visszatért a folyam másik oldalára.

Dante nem értette meg a halász szavait: Sicario Banda! — nem is gondolkodott fellette, olyan szólásformának vélte, ami némely vidékhez van kötve és a más vidékről jövő ember meg sem értheti.

Mikor a szigetre érkezett, körülnézett.

A sziget két oldalán a holdsugártól acélkékszínt öltött Tiberis széles sávjában terült el, tükrében a hold ragyogó képe fürdött, itt-ott felvetődött egy-egy apró fürge hal a víz felületére, míg a csillagok mirriádjai vékony ezüst szájakat bocsátottak le folyam tükrére, amelyen mintha kiesike najádok szállottak volna alá.

Az olajfa leveléből szerte áradó nehéz illat, a fügefa és a másodizben nyíló akác illata összekeveredve ráfeküdt a pázsitos szigetre.

Itt-ott egyes nimphák, hófehér ruhában, röppentek el előtte üldözve lihegő faunok által és eltűntek a vad berkek sűrű lombjai között.

Távolból egy mandolin hurjának pengése hallatszott, ami egy gyönyörű hang dalát kíséerte.

Arra irányozta lépteit.

Minél közelebb ért, annál fényesebben megvilágított tér tárult ki előtte.

Száz és száz fákllya égett a földbe szurva egy épület előtt, az épület földszintes volt, nyitott erkélyvel, előtte és két oldalt, úgy, hogy csak a feljáró maradt szabadon, piros, fehér, sárga, barna rózsák nyilottak ezer számba és bele vegyült illatuk a többi illat közzé.

Az erkélyen egy nő ült aranyozott karosszékekben.

A költő bámulattal nézte őt, mert szebb volt, mint a képzeletében megjelent Vénus istennő és míg az istennőt csak márványszobrára után ismerte, ez a Vénus élt, szeméi ragyogtak, ajkain mosoly lebegett és hogyha megszólalt, hangja mint az aeolhárfa — zengett.

Fekete haját aranypánt szoritotta le és a pánt mögül ragyogó diadém, behintve drágakövekkel, emelkedett ki, fényes fekete hajának hulláma vállain és hátán ömlött le.

Homloka magas és ivelt volt, melynek fehérsége a reá lehelt felhő árnya alól ingerlően tünt elő; szemöldöke és szempillái epedő kék szemeket fődtek, amelyekre szemhéjai félig lecsukódva zártak; orra finoman szabályos, minő a régi római szobronkon látható; arcán rózsakert virult és pincy, bársonyszalagként félkörbe futó szájszélein észbontó varázslatos mosoly játszadozott.

Vállait a földig lehulló, hermelin prémel szegélyezett palást fődte.

A palástot aranykapocs fogta össze magas, selyemsimású, gömbölyű nyakánál, míg elől egészen nyitva láttatni engedte fehér habcselyem ruháját, mely alul hófehér, aranyfonallal, kivarrott kis selyem cipője elárulta kicsiny, gömbölyű és hosszukás lábait.

A nő körül egy korosabb asszony vezetése alatt habruhába, csipkedisszel borított fátyolba burkolt nőalakok állottak.

A rózsák közt, az uton, magas szál férfi állott palermói viseletben.

Teste izmos, arányos és kifejtett volt és nagy erőre mutatott.

Kezében mandolin volt, ajkairól a legmélyebb baritonból a legmagasabb tenorba felesapó dal zengett.

Arca, nyaka, kezei csaknem arabszinűen sötét volt, haja fekete, szeméi tüzesek és lángolók.

Egy alak volt ez ama szicíliaiak közül, akik Procida János vezetése alatt a franciák ellen a szicíliai vecsernyét rendezték, amikor a szigeten élő mintegy huszonezer franciát és velök rokon szicíliait legyilkoltak.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG

Gabona üzlet.

Októberi buza	— — —	11.20
Buza 1914. áprilisra	— — —	11.69
Októberi rozs	— — —	8.87
Juliusi tengeri	— — —	7.70
Aug. tengeri (1913)	— — —	7.87
Tengeri 1914 májusra	— — —	7.37
Októberi zab	— — —	8.85

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitelrészvény	—	811.25
Oszták hitelrészvény	—	614.—
4%-os koronajárudék	—	81.05
Oszt. magy. államv.	—	692.—
Jelzálogbank	—	412.—
Leszámitoló és pénzváltó	—	505.—
Hazai bank	—	275.50
Magyar bank	—	531.25
Keresk. bank	—	3615.—
Rimamurányi	—	679.—
Salgótarjáni kőszén	—	744.—
M. Alt. Kőszénbánya	—	1008.—
Közuti vasut	—	630.50
Városvillamos	—	352.—
Adria	—	534.—
Atlantika	—	—

TÁVIRÁTOK

A külügyminiszter kihallgatása

Bécs, jul. 4.

Gróf Berchtold külügyminiszter kihallgatást kért a királytól. Ofelésege ma délelőtt Ischlbe fogadja audiencián a külügyminisztert.

Nagyvárad szerelmi dráma Marosvásárhelyt.

Marosvásárhely, jul. 4.

(Saját tud.) Véres szerelmi dráma történt tegnap Marosvásárhelyt. Dr. Meer Béla nagyvárad ügyvédjelölt innen Nagyváradról megszöktette Mayer Rezső kereskedelmi alkalmazott fiatal és szép feleségét. A szerelmes pár Marosvásárhelyre szökött, ahol az ügyvédjelölt az ügyvédi vizsgáját akarta letenni.

A férj azonban utánuk ment és Marosvásárhelyt bement dr. Meer Béla lakására, akivel együtt találta a feleségét. Heves jelenetek után kirántotta revolverét és négyszer a szerelmesekre lőtt. Az ügyvédjelölt véresen bukott a földre, Mayer felesége azonban sértetlen maradt. A férjet letartóztatták, az ügyvédjelölt állapota válságos.

Gyilkos munkás.

Miskolc, jul. 4.

(Saját tudósítónktól.) Két diósgyőri munkás Kódor Lajos és Végh Imre tegnap összeverekedett. Verekedés közben Kódor vad dühösséggel rontott a társára, kitepte a fülét, leharapta az orrát s azután a tehetetlen ember hasába szurta a hegyes végű botját. Végh Imre irtózatossá sebeibe pár perc alatt belehalt. A gyilkos munkást, aki még csak 18 éves, letartóztatták.

Lemondott a Danev-kormány.

Bécs, jul. 4.

(Saj. tud.) A bécsi Reichsport szófiai tudósítójának teljesen megbízható értesülése szerint Ferdinánd bolgár király elfogadta a Danev-kabinet lemondását. Helyébe a király az összes pártokból alapított koncentrációs miniszteriumot nevezett ki Petroff tábornok elnöklésével.

Ongyilkos uriaszony.

Szolnok, jul. 4.

(Saját tudósítónktól.) Ma délben Bartha János tisztviselő, fiatal és feltűnően szép felesége agyonlőtte magát. Tettének oka pillanatnyi elmezavar.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Ha nincs megelegetve szabójával, mert drága vagy rosszul szab vagy nem pontos, szóval bármilyen okból. Keresse fel DARABONT GY. és TÁRSA uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6 (Sonnenfeld-palota) és meglepi önt az ottani szolid olcsó, kifogástalan kiszolgálás Alkalni és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről ujjak készítenek. Valódi angol szövöttek.

Helyi és vidéki telefon 980.

Orvosilag több száz esetben ajánlva.

10-39. Telefon 10-39.

KEPES ELEK

orvosi kötszerész üzlete Nagyvárad, «Sas-passage» átjáró.

Ajánlja saját készítményű

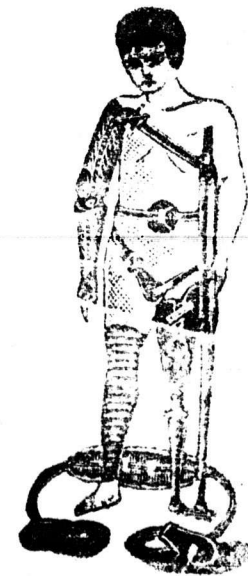
sérvkötőit,

szuzpenzorionok fecskendők és betegápolási cikkeket, u. m. egyenestartók, haskötők, ágytálak, bidég,

anatómiai

sérvkötők,

a melyek a sérvet állandóan visszatartják, műlábak és mű-

végtagok, támgépek, gummi cikke, harisnyák stb. és a még fel nem sorolható cikkeket. Külön próbaterelem női és férfi kiszolgálásra. Óriási nagyraktár. Tisztviselők és iparosoknak árendemény.

Meglepő ujdonság!
FACIMBALOM

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. A Facimbalom 15 különböző nagyságban összehangolt fadarabból áll és a mellékelt vezérléssel (ugy mint a cimbalom) lesz játszva. Ára vöröskel, tokkal és mesés ajándékkal csak 6 korona.

Wagner a „HANGSZER-KIRÁLY”
ország szerte elismert elsőrendű hangszerárúházaiban
Budapest, József-körut 15.
Fényképes árjegyzék ingyen. — ÓVÁS: Figyeljen jól a pontos címre és házszámra.

17653—1913. szám.

Hirdetmény.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala mint I. foku iparhatóság ezennel közhírré teszi, hogy a Horváth Emánuel Körös-utca 14. sz. alatti zálogkölcson üzletében a lejárt és meg nem hosszabított, illetve ki nem váltott zálogtárgyak f. év július hó 16-ik napján reggel 9 órakor kezdődő nyilvános árverésen elfognak adatni.

Ezen árverésről az érdekelt elzálogosítók oly figyelmeztetéssel érte ittettek, hogy az árverés alá kerülő tárgyak tételezései tábláján, valamint a zálogüzletben ki függesztett jegyzékből megudható.

Nagyvárad, 1913. június 28.

Gerő,
r. főkapitány.

**„RISKA”
állatvédőpor**

az egyetlen gyógy- és óvszer száj- és körömfájás, sertésvész és baromfivész ellen. A M. Kir. földm. miniszt. által rend. eng.

Ára eredeti dobozban 3 korona.

Főelárusító: MELLER és TÁRSA, Budapest,
Károly-körut 10.

Melocco Péter cementárúgyár és építés vállalat részvénytársaság

Budapest, IX. Timót-utca 4. a. b. szám.

Nagyvárad fióktelep: Szőlős-u. 16.

Telefonszám 11-38.

Telefonszám 11-38.

Gyárt:

Szabadalmazott géppel gyártott karmanlyus portlandcement csöveket az összes szabványos méretekben és az ahhoz való idomdarabokat, csömöszőt és vasbetétes, valamint portlandcement csöveket, kúrgyűrűket stb.

Márvány mozaiklap, műkö- és cementárúgyár. Beton és vasbeton építési vállalat.

Elvállal:

Utca- és házik csatornázását, hidak és vízmedencék szak-szerű építését. Nagyobb vállalatoknál **tervekkel és költségvetéssel szolgál.**

Meghívást az ország bármely részéből elfogad

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Ertesítjük a t. közönséget, hogy a
Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzó-lámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világi-tási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok.

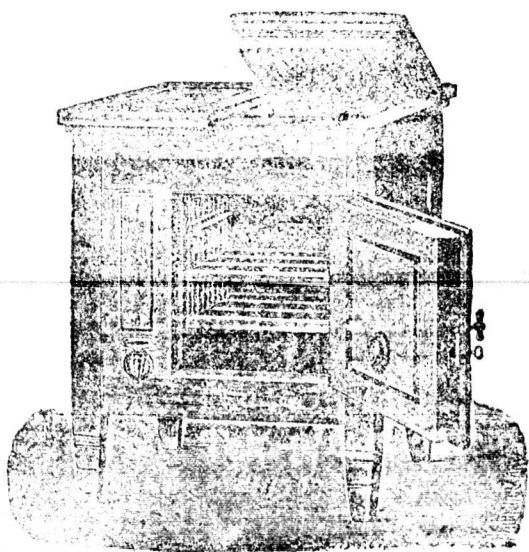
Évlámpák

állandóan nagy választékban kap-hatók.

Villamos motorok

1/4 lóerőtől minden nagyságban.

Főszerelő telefonja 55. sz.

JÉGSZEKRÉNYEK kerti vasbútorok, valamint konyha-fabútorok is u. m.: konyha kredenz,
FAGYLALT-GÉPEK és FORMÁK asztal, szék, zsámoly, teknő és az összes konyha berendezések

TARSOLY és RISZTÓ különlegességek
vaskereskedésében
Nagyvárad, Rákóczi-ut. Telefon 390 szám.

FÉLIX-GYÓGYFÜRDŐ

Nagyvárad mellett. Téli és nyári gyógyhely. Egész éven át nyitva!!
Európa leggazdagabb kénes hévviz forrása, víz hőfoka 49° C. 17 millió liter napi mennyiség.

Ceuz, köszvény, ischiás, izzadmányok és női betegségek ellen. 1911. évben 9200 beteg hagyta el gyógyultan és javultan a páratlanul hatásos Félix-fürdő gyógyforrásait, lükör, kád, iszap, mór és szénsavas fürdők, 250 kényelmes lakószoba, társalgó, zongora és olvasóterem, kitűnő vendéglők, állandó elsőrendű cigányzene, vasárnaponként katonazene, tenis-pálya, gondozott sétautak. 400 holdas park és fenyves erdő, 16 személyvonat közlekedik május 1-től a Félix-fürdő állomására naponta.

Posta, távirda, interurban telefon. — Curtaxe és zenedij nincs. Prospektust küld az

Igazgatóság.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár R.-T. Nagyvárad, Bémer-tér.

Tűz- és betörésmentes pénztárszekrények (safes) bérbeadása.

Ujjonnan épült intézeti helyiségünkben létesített safe-deposit osztályunkban különféle nagyságú pénztárszekrények (safes) csekély díj ellenében bérelhetők.

Ezen pénztárszekrényekben a bérlettel értektárgyait saját zárja alatt, önmaga kezelheti és ezeknek megőrzésére a legmesszebbmenő biztonságot és kényelmet találja.

Safe-deposit helyiségünket az érdeklődőknek készséggel bemutatjuk és részletes felvilágosítással szívesen szolgálunk.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár R.-T.

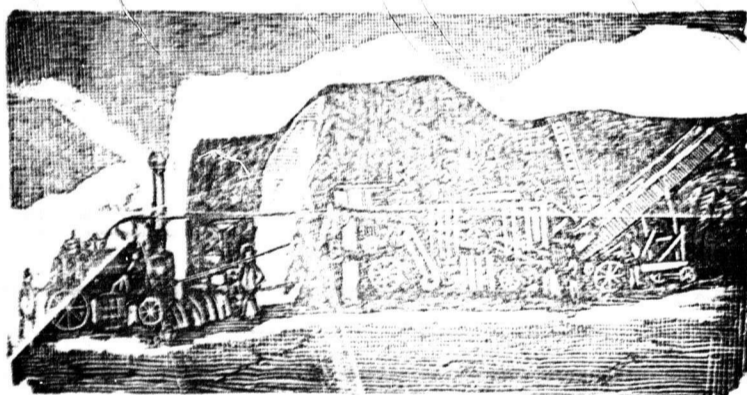
A Szent László-nyomdában

az egyházmegyei főtanfelügyelőség által a róm. kath. népiskolák számára összeállított minta szerinti

Heti órarend-ek

már kaphatók és pedig:

- (A) teljesen osztott iskolák számára (minden egyes osztály külön-külön) dbja . . . . . 16 fill.
B) részben osztott (két osztály együtt) iskolák számára . . . . . 20 fill.
C) részben osztott (három vagy négy osztály együtt) iskolák számára . . . . . 20 fill.
D) osztatlan (hatosztály együtt) iskolák számára . . . . . 20 fill.

Csordás József

villanyerőre berendezett

gépjavító telepe
NAGYVÁRAD
Templom-u. 7.

Ajánlja gépjavító telepét, malemberendezések, rézöntés, henger rovátkálás, esztergályozás és minden e szakmába vágó munkának a legpontosabb elvégzésére.

A jó bornak nem kell czéger

mondják még ma is a régi öregek! Hogy mennyire igazok van, eléggé bizonyítja

Kecskeméti István

is, a reklámra nem szorult ujonnan berendezett étterme

Nagyvárad, Teleky-u. 4. szám.

Nyitva éjjel-nappal. Kitűnő saját termésű borai, előzékeny kiszolgálás, szolid polgári árak. Abonensek naponta felvételnek.

LEGOLCSÓBB

és legjobb bevásárlási forrás

özv. Kádár János-né
elsőrangú fűszer- és csemege kereskedése.

Mindenféle gazdasági cikkek, kötőhárts, kékkő, auto- és gépolajok és auto-benzin nagy raktára ::

Johann Maria Farina Gegenüber dem Rudolfsplatz

csakis ez a valódi

kölniviz, kölniviz-pouder és kölniviz-szappan.

Kapható drogériákban, gyógyszertárakban és illatszertárakban.

Ne tessék elfogadni

Kölniviz-szappant, kölnivizet és pudert, ha nincsen rajta az eredeti és egyedül valódi, de sokszor utánczott JOHANN MARIA FARINA Gegenüber dem Rudolfsplatz. Akkor sem kell elfogadni helytelen és utánczott kölnivizet, kölniviz-poudert és kölniviz-szappant, ha az itt jelzett eredeti készítmény nem volna kapható az ön lakhelyén, mert a világhírű cég magyarországi képviselője:

Holczer Emil Zoltán, Budapest, VIII. ker., Szigetvári-u. 16. szám

egyszerű levelezőlapra azonnal válaszol és közli hol szerezhető be az eredeti minőség.

